

**Rekabet Kurumu Başkanlığından,**

**REKABET KURULU KARARI**

**Dosya Sayısı** : 2012-4-264  
**Karar Sayısı** : **12-46/1396-469**  
**Karar Tarihi** : 27.09.2012

**(Muafiyet)**

**A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

**Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI  
**Üyeler** : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,  
İsmail Hakkı KARAKELLE, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

**B. RAPORTÖRLER** : Muhammed GÜNDOĞDU, Gülçin DERE

**C. BİLDİRİMDE**

**BULUNAN** : BASF Coatings Boya San. ve Tic. A.Ş.  
Mete Plaza Değirmenyolu Cad. Huzurhoca Sok. No:84 34752  
İçerenköy Ataşehir/İstanbul

(1) **D. DOSYA KONUSU: BASF Coatings Boya San. ve Tic. A.Ş. ile Riwx Chemie AG. (Ltd.) arasında akdedilen “Münhasır Dağıtım Sözleşmesi” ile BASF Coatings Boya San. ve Tic. A.Ş. ile ASRA Kimyasal Tekstil İnşaat Oto Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. arasında akdedilen “İyi Niyet (Goodwill) Sözleşmesi”ne bireysel muafiyet tanınması talebi.**

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 10.07.2012 tarih ve 5527 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 24.09.2012 ve 2012-4-264/MM sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, başvuru konusu sözleşmelerin; 2005/4 sayılı “Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği” kapsamında muafiyetten yararlanamayacağı, bununla birlikte bireysel muafiyet için öngörülen koşulları sağladığı görüşüne yer verilmiştir.

**G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**

**G.1. İlgili Pazar**

(4) Bildirimi gerçekleştiren teşebbüslerin faaliyet alanları dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı “*otomobil bakımında kullanılan pasta, cila vb. bakım ürünleri pazarı*”; ilgili coğrafi pazar ise “*Türkiye*” olarak belirlenmiştir.

**G.2. Bildirime Konu Sözleşmeler**

(5) BASF Coatings Boya San. ve Tic. A.Ş. (BASF Coatings) ile Riwx Chemie AG. (Ltd.) (RIWAX) arasında 01.04.2012 tarihinde yürürlüğe girmek üzere akdedilen “Münhasır Dağıtım Sözleşmesi”nin konusu, her türden motorlu taşıtın profesyonel bakımı için RIWAX tarafından tüm RIWAX ürünlerinin ihracata sürülmesi ve RIWAX ürünlerinin Türkiye’deki müşterilere (tamirhaneler ve bayiler/distribütörler dahil) satışlarıdır.

Anılan sözleşmenin “Rakip Ürünler” başlıklı 4.5. maddesi ile BASF Coatings’e 5 yıl süreyle rakip ürünleri satmama yükümlülüğü getirilmiştir. Sözleşmenin “Akde Bağlı Bölgeler Dışındaki Faaliyetler” başlıklı 4.7. maddesinde ise RIWAX’ın başka bir distribütöre bir bölge tahsis etmesi veya bu bölgede kendisinin faaliyet gösterdiği süre boyunca BASF Coatings’in rakip ürünleri satmak için Bölge (Türkiye) dışında aktif olarak satış faaliyetlerinde bulunması yasaklanmıştır.

Sözleşmenin 9. maddesi uyarınca Sözleşme süresi 3 yıl olarak belirlenmiş olup, 9.2. maddesine göre taraflardan birinin sözleşme bitiş tarihinden önce diğer tarafa fesih için

## 12-46/1396-469

yazılı bildirimde bulunmaması halinde sözleşmenin her defasında 12 ay süre ile kendiliğinden uzayacağı fakat bu sürenin her halükarda 5 yıldan uzun olamayacağı düzenlenmiştir.

- (6) Sözleşmenin 3. maddesinde RIWAX'ın akde bağlı görevleri arasında BASF Coatings'e personel eğitimi ve teknik destek sunmak vb. bulunmaktadır. Sözleşmenin 4.4. maddesinde hedef alım rakamlarının her iki tarafça ortaklaşa kararlaştırılacağı belirtilmiş, ilk üç yıllık süre içinde hedeflenen alım rakamlarının birbirini izleyen iki yılda gerçekleştirilememesi durumunda, sözleşme taraflarından birinin fesih için üç ay önceden bildirimde bulunabileceği düzenlenmiştir.
- (7) Öte yandan, BASF Coatings ile ASRA Kimyasal Tekstil İnşaat Oto Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ASRA) arasında 22.06.2012 tarihinde akdedilen "İyi Niyet (Goodwill) Sözleşmesi" ASRA şirketinin yaptığı RIWAX markalı ürünlerin münhasır bayiliğinin BASF Coatings tarafından süresiz olarak devir alınmasına ilişkindir. RIWAX marka ürünler pasta, cila ve benzeri otomobil bakım ürünleri olup, İsviçre'de üretilmekte ve ülkemize ithal edilmektedir. RIWAX markalı ürünlerin Türkiye pazarına ithalat ve toptan dağıtım hakları, tek dağıtıcılık hakkı, müşteri portföyü, müşteri listeleri, bayiler ve acentelerle sözleşmeler ve Türkiye pazarı ile ilgili sair bütün ticari hakların satış ve devir koşulları bu sözleşmenin konusunu oluşturmaktadır. Sözleşme ile ASRA, halen sahip olduğu RIWAX markalı ürünlere ilişkin tek dağıtıcılık hakkı da dahil olmak üzere tüm gayri maddi haklarını satmayı ve devretmeyi; BASF Coatings ise, iştiğal konusu ile ilgili olarak RIWAX markalı ürünlere ilişkin, tek dağıtıcılık hakkı da dahil olmak üzere, tüm gayri maddi hakları kendi ad ve hesabına devralmayı amaçlamaktadır.
- (8) "İyi Niyet (Goodwill) Sözleşmesi"nin 4.1. maddesine göre ASRA, sözleşmenin imzalanmasından itibaren 31.12.2016 tarihine kadar BASF Coatings müşterilerine ve çalışanlarına teknik destek ve eğitim vermeyi taahhüt etmektedir.
- (9) Sözleşmenin 4.3. maddesinde, ASRA süresiz olarak RIWAX markalı ürünlerin tek dağıtıcılık hakkı da dahil olmak üzere tüm gayri maddi hakları doğrudan veya dolaylı olarak kullanmayacağını taahhüt etmektedir. Bununla birlikte, sözleşmede ASRA'nın rakip ürünlerin satış ve dağıtım hakkını kısıtlayan bir hükme yer verilmemiştir.

### G.3. Değerlendirme

#### G.3.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (10) Bildirimi yapılan "Münhasır Dağıtım Sözleşmesi" ve "İyi Niyet (Goodwill) Sözleşmesi" 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti kısıtlayıcı nitelikte dikey sınırlamalar içermektedir. Bu nedenle söz konusu sözleşmelere menfi tespit verilmesi mümkün değildir.

#### G.3.2. Grup Muafiyeti Değerlendirmesi

- (11) Yapılan inceleme sonucunda, sözleşmelerin, otomobil bakım ürünlerinin (RIWAX markalı otomobil pasta, cilası vb. ürünler) dağıtımına ilişkin olması nedeniyle, 2005/4 sayılı Tebliğ'de düzenlenen, alıcının motorlu taşıt onarım sektörüne mal sağlaması koşulunu; otomobil bakım ürünlerinin alımı karşılığında eğitim ve teknik destek sağlanması üzerine kurulması nedeniyle alıcının motorlu taşıtlar onarım sektöründe faaliyet göstermesi koşulunu karşıladığı anlaşıldığından, bildirim 2005/4 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirmeye tabi tutulmuştur.
- (12) Bildirime konu sözleşmelere bakıldığında, sözleşmeleri grup muafiyeti dışına çıkartacak ağır sınırlamalara yer verilmediği görülmektedir. Bununla birlikte, sözleşmelerin grup muafiyetinden yararlanması için gerekli olan hakem, sözleşmenin devir hakkı gibi muafiyetin genel koşullarının sağlanmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, Münhasır Dağıtım Sözleşmesi'nde alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiştir. Sözleşme ile alıcıya

## 12-46/1396-469

getirilen sadece RIWAX'tan ürün almaya dair rekabet etmeme yükümlülüğü, 2005/4 sayılı Tebliğ'in öngördüğü %30'luk sınırı aşmaktadır. Bu sebeple, sözleşmelerin rekabet etmeme yükümlülükleri de dahil olmak üzere bir bütün olarak dikkate alınması ve ilgili hükümlerin Kanun'un 5. maddesinde öngörülen koşulların sağlanmasını engelleyip engellemediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

### G.3.3. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

- *Malların Üretim veya Dağıtımını ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması*

- (13) Bildirim Formu'nda, otomobil boyası ticareti ile uğraşan BASF Coatings'in servislere ihtiyaç duydukları uygun boya ile birlikte bakım amacıyla pasta, cila vb. bakım ürünlerini de sunmayı hedeflediği, anılan teşebbüsün Türkiye'de geniş bir dağıtım ağına sahip bulunduğu, bu suretle, otomobil servisi hizmeti veren firmaların boya aldığı bir firmadan otomobil pasta ve cilasını da temin etmesinin tüketiciye kolaylık sağlayacağı ifade edilmiştir. Ayrıca, İsviçre'de faaliyet gösteren RIWAX'tan elde edilecek her çeşit yenilik ve gelişmenin Türkiye pazarına da BASF Coatings ağı ile yansıtılarak ekonomik ve teknik gelişmenin de sağlanacağı belirtilmiştir. RIWAX'ın BASF Coatings'e personel eğitimi ve teknik destek sunma yükümlülükleri de dikkate alındığında, bildirim konu sözleşmeler ile hizmetlerin sunumunda iyileşme sağlanması koşulunun karşılandığı anlaşılmıştır.

- *Tüketicinin bundan yarar sağlaması*

- (14) Dağıtıma konu olan otomobil pasta ve cilasının, boya tamirata ve bakımı yapan servislere, araç yıkama ve bakım noktalarına BASF Coatings'in Türkiye'deki dağıtım ağı vasıtasıyla temin edilmesinin ürünlerin bulunabilirliğini artırarak tüketiciye yarar sağlayacağı; ayrıca, RIWAX'tan elde edilecek her çeşit yenilik ve gelişmenin Türkiye pazarına yansıtılmasının da bu yönde olumlu bir katkısının olacağı değerlendirilmektedir.

- *İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması*

- (15) Bildirim Formu'nda, ilgili pazarın büyüklüğü 12-15 milyon TL olarak belirtilmiş; çok markalı olan bu pazarda RIWAX markalı ürünlerin pazar payının (.....)'in altında olduğunun tahmin edildiği bilgisine yer verilmiştir. Ayrıca, ilgili pazarda yasal veya fiili önemli bir giriş engelini bulunmadığı, bayilik sözleşmeleriyle pazara girişin mümkün olduğu, orta ölçekli bir dağıtıcının yaklaşık 50.000 TL'lik bir yatırımla bu pazara girebileceği ifade edilmiştir. Bu çerçevede, söz konusu şartın da karşılandığı sonucuna varılmıştır.

- *Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması*

- (16) Söz konusu sözleşmelerin rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlayıp kısıtlamadığını değerlendirirken, anlaşmaya taraf olan sağlayıcıların pazar payının yanında anlaşmanın süresi ve anlaşmayla birlikte düzenlenen cezai şartlar özellikle önem kazanmaktadır. Burada önemli olan husus anlaşma sürelerinin ve düzenlenen cezai şartların bayilerin başka bir sağlayıcı ile çalışmasını ne ölçüde zorlaştırdığı, dolayısıyla geçiş maliyeti yaratıp yaratmadığıdır. Geçiş maliyetlerinin yüksek olması diğer faktörlerle birlikte alıcıların başka sağlayıcılarla çalışmasını engellemekte ve piyasanın kapanma riskini beraberinde getirmektedir.

- (17) BASF Coatings ile ASRA arasında yapılan "İyi Niyet (Goodwill) Sözleşmesi" bir münhasırlık devri sözleşmesi olup, bu sözleşme süresiz olarak akdedilmiştir. Sözleşmenin 4.3. maddesinde ASRA süresiz olarak sözleşme konusu RIWAX markalı ürünlerin tek dağıtıcılık hakkını doğrudan veya dolaylı olarak kullanmayacağını taahhüt etmektedir. Bununla birlikte, Sözleşmede ASRA'nın başka markalı rakip ürünlerin satış ve dağıtım hakkını kısıtlayan bir hükme yer verilmemiştir. Sözleşme'nin 4.4. maddesi uyarınca, mezkur şirketin

## 12-46/1396-469

sözleşme hükümlerine aykırı davranması halinde uygulanacak yaptırım, kendisine o tarihe kadar yapılmış ödemelerin yasal faizleri ile birlikte BASF Coatings'e geri ödenmesidir. Bunun da gerçek anlamda bir cezai şart olmadığı açıktır.

- (18) BASF Coatings ile RIWAX arasındaki "Münhasır Dağıtım Sözleşmesi" ise en fazla 5 yıl süreyle geçerli olacak şekilde akdedilmiş ve sözleşmede BASF Coatings'e 5 yıl süreyle rakip ürünleri satmama yükümlülüğü getirilmiştir. Sözleşmenin 11. maddesinde; herhangi bir sebeple fesih halinde, BASF Coatings'in RIWAX'ın verdiği tüm ekipman ve diğer muhtelif tesisler ile ticari stokları derhal RIWAX'a iade edeceği düzenlenmiştir. Dolayısıyla bu sözleşme bakımından da gerçek anlamda bir cezai şart bulunmamaktadır. Sözleşmenin süresi bakımından yukarıda değinilen geçiş maliyetlerinin son derece düşük olduğu ve bu nedenle rekabetin önemli ölçüde kısıtlanması sonucunun ortaya çıkmayacağı değerlendirilmektedir.
- (19) Değinilen bu hususlar dikkate alındığında, her iki sözleşme bakımından da, muafiyetin son koşulu olan rekabetin gereğinden fazla kısıtlanmaması koşulunun da sağlandığı ve bu çerçevede sözleşmelere bireysel muafiyet tanınmasının uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

### H. SONUÇ

- (20) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- BASF Coatings Boya San. ve Tic. A.Ş. ile Riwx Chemie AG. (Ltd.) arasında akdedilen "Münhasır Dağıtım Sözleşmesi" ile BASF Coatings Boya San. ve Tic. A.Ş. ile ASRA Kimyasal Tekstil İnşaat Oto Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. arasında akdedilen "İyi Niyet (Goodwill) Sözleşmesi"nin 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında muafiyetten yararlanamayacağına,
  - Bununla birlikte 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda; bildirim konusu anlaşmalara mevcut haliyle bireysel muafiyet tanınmasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.